Myntpräglingen i Sverige, Norge och Danmark enligt den skandinaviska
myntkonventionen (1873-1899)

Author(s): K. A. Wallroth and D. D.

Source: *Ekonomisk Tidskrift*, Årg. 2 (1900), pp. 302-304

Published by: Wiley on behalf of The Scandinavian Journal of Economics

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3437201>

Accessed: 21-06-2016 04:19 UTC

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at
<http://about.jstor.org/terms>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

The Scandinavian Journal of Economics, Wiley are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Ekonomisk Tidskrift*

Myntpräglingen i Sverige, Norge och Danmark enligt den skandinaviska myntkonventionen (1873—1899).

Af K. A. Wallroth.

I. Guldmynt.

År	Sverige	Norge ¹	Danmark ²	Anmärkningar
1873—1880	38,872,440	13,127,610	34,754,640	¹ Uppgifterna för Norge sträcka sig ej längre än till den 1 Juli 1899.
1881—1883	3,049,175	719,060	—	
1884	3,815,000	—	—	² För Danmark afse uppgifterna ej kalenderår utan tiden $\frac{1}{4}$ ena året till samma dag det andra. Uppgifterna sträcka sig ej längre än till den $\frac{1}{4}$ 1899.
1885	125,000	—	—	
1886	3,664,880	2,014,000	—	
1887	1,174,740	—	—	
1888	—	—	—	
1889	4,030,000	—	2,044,520	
1890	3,109,820	—	1,513,580	
1891—1893	—	—	—	
1894	616,565	—	—	
1895	3,346,720	—	—	
1896	—	—	—	
1897	—	—	996,440	
1898	6,268,740	—	—	
1899	5,737,465	—	—	
Summa Kr.	73,810,545	15,860,670	39,309,180	
Nedsmält vid myntverket	2,230	2,210	8,160	
Rest Summa	73,808,315	15,857,460	39,301,020	

II. Silfvermynt.

År	Sverige	Norge ¹	Danmark ²	
1873—1880	12,627,559,25	4,740,500	18,148,229,80	Jfr anm. 1 o. 2 ofvan. Under 1899 utmyntades i Sverige 928,767 kr. 75 öre och i Norge till 1 Juli 250,000 (approximativt).
1881—1885	3,015,228,15	699,500	207,557,30	
1886—1890	1,749,691,10	1,350,000	283,985,50	
1891—1895	648,362,40	1,900,000	1,594,532,45	
1896—1899	6,299,655,40	1,750,000	1,026,634,35	
Summa	24,340,496,30	10,440,000	21,260,940,40	
Nedsmält vid myntverket	32,898,35	1,347,203,45	419,503,75	
Rest Summa	24,307,597,95	9,092,796,55	20,841,436,65	

III. Bronsmynt.

	Sverige	Norge ¹	Danmark ²
1873—1899 . .	1,724,675,14	630,000	1,221,535,26
Nedsmält . . .	7,422,74	786,25	5,661,96
Rest Kr.	1,717,252,40	629,213,75	1,215,873,30

Ofvanstående statistik ger anledning till åtskilliga slutsatser af intresse rörande myntförhållandena uti den skandinaviska myntunionen.

Hvad präglingen af guldmynt beträffar är i förhållande till folkmängden Danmarks utmyntning störst och Norges minst. Den utgör approximativt för Sverige 14,6 för Norge 7,5 och för Danmark 17 kronor. Uti majhäftet af Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Volkswirtschaftliche Chronik sid. 132 och 133 finnes en sammanställning af världens penningeförhållanden 1 jan. 1899 uppgjord efter Förenta staternas myntdirektörs berättelse. Rörande de skandinaviska länderna meddelas följande siffror som här omräknats från mark till kronor.

	Guld		Silfvermynt		Obetäckta sedlar		Summa	
	absolut belopp mill. kr.	pr inv. kr.	absolut belopp mill. kr.	pr inv. kr.	absolut belopp mill. kr.	pr inv. kr.	absolut belopp mill. kr.	pr inv. kr.
Sverige .	48,6	9,72	24,3	4,86	109,8	21,96	182,7	36,54
Norge . .	32,1	15,29	8,6	4,1	19,	9,05	59,7	28,44
Danmark	63,2	27,48	20,4	8,87	22,1	9,6	105,7	45,95

Ehuru vårt land intill slutet af 1898 utmyntat för 68 mill. kronor i guldmynt, utgjorde hela vårt förråd af guld — inberäknadt omyntadt guld — blott 48,59 mill. kronor. Af dessa funnos omkring 40 mill kr. hos riksbanken, de enskilda bankerna och aktiebankerna. I dessa 40 mill. kr. ingingo 13 mill. kr. omyntadt guld och främmande guldmynt (andra än norska och danska). Af vår guldutmyntning skulle sålunda vid 1898 års slut omkring 33 mill. kr. nedsmälts i landet eller gått ur landet. Sedan dess ha dock 5,7 mill. kr. utmyntats.

I Danmark har till 1 april 1899 utmyntats 39,3 mill. kronor i guldmynt. Danmark ägde 1 jan. 1899 ett guldförråd af 63,2 mill. kronor. Den 31 juli 1899 ägde nationalbanken ett guldförråd af 54,4 mill. kronor, däraf 35,8 mill. kronor i omyntadt guld och främmande guldmynt och 18,6 mill. kronor i skandinaviskt guldmynt. Om man får antaga, att bankens guldförråd ej väsentligt ändrats under första halfåret 1899 och att landets guldförråd i dess helhet då utgjorde omkring 63 mill. kronor, skulle alltså omkring 8 à 9 mill. kronor i guldmynt funnits i landet utom nationalbanken. Danmark skulle alltså ägt omkring 27 mill. kronor i guldmynt och alltså skulle blott 12 mill. kronor vid nämnda tid nedsmälts i landet eller gått ur landet.

Norges bank egde den 31 Dec. 1897 (Storthingets forh. 1898 6 D a Indst. S XVI A sid. 12) ett guldförråd af nära 29 mill. kronor, däraf 24,5 mill. kr. i skandinaviskt guldmynt. Den 31 dec. 1898 upptar den ameri-

kanska statistiken landets hela guldörråd till 32 mill. kr. Antagligen var landets örråd af skandinaviskt guldmynt vid sistnämnda tidpunkt ej mindre än 24,5 mill. kr. Då Norge blott utmyntat 15,9 mill. kronor, har det alltså lagt beslag på en del af grannlåndernas guldmynt, antagligen mest svenska.

Dessa förhållanden synas vidare angifva, att svenskt guldmynt hufvudsakligen fått tjäna såsom material för den industriella guldkonsumtionen äfven i våra grannländer. Särskildt torde detta gälla i Norge.

Silfverutmyntningen har varit mycket ojämn i de resp. länderna. Danmark har omkring dubbelt så mycket silfvermynt pr invånare som Sverige och Norge. Denna olikhet beror nog till stor del på, att Sverige och Norge länge ägt sedlar å 5 kronor, under det att lägsta sedelvalören i Danmark intill sistone varit 10 kronor. Men till en del torde skillnaden bero på, att Danmarks behof af omsättningsmedel är i det hela större än Sveriges och Norges¹. Möjligen kan differensen till en del bero på, att Danmark förser sina svenska grannlän med någon del af dess skiljemynths-örråd. Dock är att märka, att den amerikanska statistikens uppgifter ej stämma fullt öfverens med de skandinaviska myntverkens statistik; om förstnämnda statistik afser att angifva de i hvarje land cirkulerande silfvermyntsmängderna är dock mycket tvifvelaktigt, enär någon statistik därom näppeligen stått Förenta staternas myntdirektör till buds.

De resp. ländernas olika tillgång på omsättningsmedel är ett uttryck för deras olika industriella och kommersiella utveckling. Den belyser ock de olika sätt, hvarpå de resp. länderna tillfredsställt sina behof af omsättningsmedel. Af hela mängden omsättningsmedel utgjorde de olika beståndsdelarne följande procent:

	Guld.	Silfvermynt.	Obetäckta sedlar.
Sverige	26,6	13,3	60,1
Norge	53,77	14,4	31,83
Danmark	59,79	19,3	20,91

Då silfvermynt numera näppeligen äro väsentligen bättre än obetäckta sedlar, stå Danmark och Norge mycket nära hvarandra i förevarande afseende (Danmark: 59,79 proc. guld och 40,21 annat mynt, Norge: 53,77 guld och 46,23 annat mynt). Sveriges ställning är betydligt sämre, såvida man bedömer densamma efter den relativa storleken af landets guldörråd.

D. D.

¹ Den sista december 1899 uppgingo de af riksbanken emitterade femkronesedlarne till 17,86 mill. kr., d. v. s. till 3,6 kr. pr inv. I Norge voro den 31 dec. 1897 emitterade 10,7 mill. kronor i femkronesedlar eller 5 kr. pr inv.